

Kronologija Nacionalnega sveta – 10 let od ustanovitve (2010–2020)

V čast mi je bilo, da sem za 1. številko »Slovenike« pripravil članek »Kronologija Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine«, in to prav ob 5. obletnici njegovega nastanka. Danes, leta 2020, povzemam obdobje med letoma 2015 in 2020, v katerem je delovala novoizbrana sestava Nacionalnega sveta. 26. oktobra 2014 so namreč potekale volitve članov Nacionalnega sveta v Republiki Srbiji, ki jih je organizirala Republiška volilna komisija. Konstitutivna seja novega sklica Nacionalnega sveta je potekala 23. 11. 2014 v uradnih prostorih Sveta na Terazijah 3 v Beogradu. Na njej so bili potrjeni mandati novoizbranih članov. Izbrani so bili: Saša Verbič, Dragomir Zupanc, Anica Sabo, Maja Đukanović, Imre Šoti, Saša Radić, Josip Weber, Ana Kocjan, Vida Popović, Zoran Jovičić, Silva Martinec, Elza Ajduković, Miroslav Piljušić, Ivica Gruden i Zoran Ulić. Tokrat so volitve potekale neposredno, za razliko od prvih (leta 2010), ki so bile izvedene preko elektorjev. Za neposredne volitve je namreč potrebno, da je v posebni volilni seznam vpisanih 40 % vseh pripadnikov slovenske narodne manjšine po zadnjem popisu prebivalcev. Takoj po konstitutivni seji je potekala prva redna seja novega sklica Nacionalnega sveta, na kateri sta bila izbrana predsednik Nacionalnega sveta Saša Verbič in njegova namestnica Anica Sabo. Člani odborov Nacionalnega sveta so bili izbrani na drugi redni seji, ki je potekala 27. 12. 2014.

V **izvršni odbor** so bili izbrani: Imre Šoti, predsednik; Saša Radić, podpredsednik, in Vida Popović, član.

Odbor za kulturo so sestavljali: Dragomir Zupanc, predsednik; Ana Kocjan, podpredsednik; Silva Martinec, Marija Vauda in Ivica Gruden, člani.

Odbor za izobraževanje so predstavljali: Maja Đukanović, predsednica; Elza Ajduković, podpredsednica; Zoran Jovičić, Milena Spremo in Miroslav Piljušić, člani.

V **Odbor za službeno uporabo jezika** so bili izbrani: Zoran Jovičić, predsednik; Zoran Ulič, podpredsednik, in Elza Ajduković, član.

Odbor za obveščanje in informiranje pa so sestavljali: Josip Weber, predsednik; Milena Spremo, podpredsednica; Aleksandar Ermenc, Andrija Dimitrijević in Danijel Šunter, zunanji sodelavci.

Na omenjeni seji je bil izbran tudi novi tajnik Nacionalnega sveta. Na predlog predsednika Nacionalnega sveta Saše Verbiča je bila za to funkcijo izbrana Barbara Navala.

Opravljenе so bile tudi spremembe in dopolnitve Statuta Nacionalnega sveta, skladno z novim Zakonom o Nacionalnih svetih nacionalnih manjšin.

Tekom prvega leta svojega mandata se je nova sestava Nacionalnega sveta ukvarjala s sprejetjem normativnih aktov, kakršen je »Pravilnik o financiranju in sofinanciranju projektov s področja kulture, izobraževanja, službene uporabe jezika in informiranja slovenske narodne manjšine«.

Nacionalni svet je projekte z omenjenih področji finančno podpiral prek vsakoletnega razpisa. Na žalost je proračun Nacionalnega sveta od leta 2015 zmanjšan za 20 %, zato je bilo treba zmanjšati tudi sredstva, namenjena za razpis. Klub znatno zmanjšanim sredstvom pa so bili realizirani številni projekti. Leta 2015 je bil ustanovljena »Slovenika – časopis za kulturo, znanost in izobraževanje«. Projekt predstavlja sinonim za sodobno ustvarjalnost slovenske skupnosti v Srbiji. Ustanovljena je bila redakcija Slovenike, ki povezuje tako člane iz Srbije kot Slovenije in s tem zavzema mednarodno naravo. Časopis izhaja v tiskani in elektronski obliki. Izhaja dvojezično, odvisno od izvornega avtorskega besedila, v slovenskem ali srbskem jeziku, s povzetkom v drugem od obeh jezikov in v angleščini. Od leta 2017 ima časopis založniško podporo beogradske Univerze, pridobil je tudi uradno znanstveno kategorizacijo. Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Srbiji je vzpostavil sodelovanje z drugimi nacionalnimi manjšinami v Srbiji in leta 2016 podpisal »Protokol o razumevanju in sodelovanju z nacionalnimi sveti: češke, grške, nemške in židovske skupnosti v Srbiji«. To povezovanje je porodilo skupen projekt o svetovno znanem slovenskem arhitektu Jožetu Plečniku, ki smo ga uresničili v sodelovanju s češkim Nacionalnim svetom.

V tem času je prišlo do spremembe v sestavi Nacionalnega sveta. Njegova nova člana sta postala Vladimir Kravčuk in Zoran Mandelc. Namesto Barbare Navale je bila za sekretarko (sedaj generalno sekretarko) izbrana Tanja Tomazin.

Tekom mandata je Nacionalni svet slovenske narodne manjšine večkrat finančno podprl odhod otrok dopolnilnega pouka slovenskega jezika na poletne šole v Slovenijo, z namenom učenja jezika in spoznavanja dežele njihovih prednikov.

V letu 2018 so potekale volitve za Tretjo sestavo Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine. V organizaciji Republiške volilne komisije so 4. 11. 2018 volili vsi, ki so bili vpisani na Posebni volilni seznam v Srbiji.

Konstitutivna seja, na kateri so bili potrjeni mandati novoizvoljenih članov, je potekala 24. 11. 2018 na sedežu Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Beogradu. Sestavo novega Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine predstavlja 8 ženskih in 7 moških zastopnikov. Člani novega Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine so po končani konstitutivni seji nadaljevali z delom in na prvi redni seji s tajnim glasovanjem za predsednika ponovno izbrali Sašo Verbiča. Druga redna seja je potekla 11. 12. 2018 in na njej sta bili izbrani namestnica predsednika Nacionalnega sveta Maja Đukanović ter generalna sekretarka Tanja Tomazin. Hkrati so bili izbrani tudi člani posameznih odborov.

Izvršni odbor: Saša Radić, predsednik; Anica Sabo, podpredsednica; Đorđe Veselinov, Aurena Dinić in Dino Dolničar, člani.

Odbor za kulturo: Dragomir Zupanc, predsednik; Biljana Milenković-Vuković, podpredsednica; Marija Vauda, Ivica Gruden, člana; Milan Knežević in Ana Milićević, zunanja sodelavca.

Odbor za izobraževanje: Maja Đukanović, predsednica; Milena Spremo, podpredsednica; Elza Ajduković, Jadranka Bugarinov, članici; Nina Veriš-Stanimirov, zunanja sodelavka.

Odbor za informiranje: Dino Dolničar, predsednik; Josip Weber, podpredsednik; Tanja Nježič, Marija Kostić in Milan Pešić, zunanji sodelavci.

Na isti seji so bile sprejete spremembe in dopolnitve »Statuta Nacionalnega sveta«, skladno z novim Zakonom o nacionalnih svetih. Marca leta 2019 je Nacionalni svet na svoji tretji redni seji sprejel Odlok o Razpisu za financiranje in sofinanciranje projektov s področja kulture, izobraževanja in informiranja slovenske narodne manjšine za leto 2019. Na ta razpis je bilo prijavljenih 13 projektov slovenskih društev v Srbiji, sprejetih pa jih je bilo 11. V letu 2019 je Svetu uspelo pridobiti dovoljenje Ministrstva za izobraževanje Republike Srbije za uporabo učbenika za slovenski jezik »Križ-Kraž«, ki je namenjen osnovnošolcem v Srbiji. Pouk slovenskega jezika kot izbirnega predmeta se namreč že tretje leto izvaja v kar dveh osnovnih šolah v Novem Sadu.

Na žalost so bile v letu 2020 vse dejavnosti Nacionalnega sveta prekinjene zaradi epidemije koronavirusa. Razpis za financiranje in sofinanciranje projektov za leto 2020 je bil zato takoj po razglasitvi tudi prekinjen, saj je tako določilo Ministrstva za finance Republike Srbije. Nacionalni svet je sprejel odlok, da se neuporabljena sredstva, predvidena za razpis, z istim namenom prenese v naslednje leto. Projekt »Slovenika« se izvaja kot redni letni program, ki ni financiran prek razpisa Sveta. Nacionalni svet je sprejel tudi odlok o finančni podpori

dveh projektov, ki sta bila v trenutku novonastale situacije že v fazi realizacije.

Delo Nacionalnega sveta se nadaljuje prek spleta in vse dejavnosti slovenske skupnosti je mogoče spremljati prek portala Slokult.info. Na istem portalu je ustanovljena tudi radijska oddaja v obliki istoimenskega podcasta. Radio podcast je zamišljen kot centralna informativna oddaja slovenske skupnosti v Srbiji, ki je naletela na neverjeten odziv javnosti.

Od zaključka mandata tretje sestave Nacionalnega sveta nas ločita še dve leti in upam, da nam bo v tem času uspelo realizirati vse projekte, ki jih v letu 2020 zaradi epidemije in omejitev, ki jih je ta povzročila, nismo mogli izvesti.